

GEDURFDE RE

Restauratie van 'De artieste' van Jan Sluijters

RETOUCHES

Deze zomer wordt het schilderij *De artieste* gerestaureerd, van Jan Sluijters. Hier en daar zit de verf zo los dat het Singer Museum het werk niet langer kon exposeren. Viel de verf er in het atelier van Sluijters al af?

ZEPH BENDERS

Al langer kampte *De artieste* met het probleem van loszittende verf. Jan Sluijters heeft het werk omstreeks 1914 geschilderd. Het is tot zijn dood in 1957 in het bezit van Sluijters zelf geweest. Ultraviolet licht wijst uit dat grote delen van het schilderij geretoucheerd zijn. De retouches zijn onder deze belichting zichtbaar als donkere vlekken. De manier van retoucheren is zo gedurfd en in de stijl van de meester, dat het zeer aannemelijk is dat Jan Sluijters er zelf verantwoordelijk voor is. Het feit dat de schilder *De artieste* altijd in bezit heeft gehad, ondersteunt deze aanname. Wanneer de retouches het werk van de kunstenaar zelf blijken te zijn, betekent dit dat deze uiteraard niet verwijderd zullen worden. *De artieste* maakt onderdeel uit van de kunstcollectie van de staat die de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed beheert. Het werk is langdurig in bruikleen gegeven aan het Singer Museum in Laren. Het museum heeft de Rijksdienst gevraagd het schilderij te laten restaureren, zodat het weer tentoongesteld kan worden.

Wat zeker wel verwijderd zal worden zijn de gele wasresten, die achtergebleven zijn bij een eerdere restauratie. Ze geven het schilderij een dof en grijsig uiterlijk. Na het vastzetten van de losse verf en het schoonmaken zal *De artieste* vanaf september weer in volle glorie te bewonderen zijn in het Singer Museum. Behalve schilderijen worden in de restauratieateliers van de Rijksdienst ook vele andere soorten objecten uit de kunstcollectie onderzocht, onderhouden en gerestaureerd, zoals meubelen, werken op papier en keramiek. De collectie bevat zo'n 100.000 voorwerpen. De restauraties worden doorgaans onder begeleiding van specialisten van de Rijksdienst uitgevoerd door freelancerrestauratoren. De kennis en ervaringen die tijdens deze werkzaamheden worden opgedaan leveren relevante, praktische informatie op die andere beheerders van roerend erfgoed tot nut kan zijn.

Zeph Benders is restauratiespecialist schilderijen bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, z.benders@cultureel-erfgoed.nl.

'De artieste' van Jan Sluijters voor de restauratie, waarop onder ultraviolette belichting de retouches zichtbaar zijn als donkere vlekken